

Javaslat
a „Pallavicini Kastély és Kastély-kert”
települési és tájegységi értéktárba történő felvételéhez

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Sándorfalvi Kulturális Központ
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Gajdosné Pataki Zsuzsanna
Levelezési cím: 6762 Sándorfalva, Szabadság tér 6.
Telefonszám: 06 (62) 251-291
E-mail cím: sfalvakultura@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Pallavicini Kastély és Kastély-ket**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

o agrár- és élelmiszer- gazdaság	o egészség és életmód	☒ épített környezet
o ipari és műszaki megoldások	o kulturális örökség	o sport
o természeti környezet	o turizmus	
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **6762 Sándorfalva, Szabadság tér 6.**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési o tájegységi o megyei o külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Algyő 1702–1733 között kincstári birtok volt, majd az Erdődy család tulajdonába került a Mindszenttől Algyőig terjedő terület. Az Erdődy család tagjai keveset törődtek a gazdasággal, adósságaik miatt a birtokot elzálogosították, majd 1803-ban eladták a Pallavicini családnak.

A falu jelentősége akkor nőtt meg, amikor örgróf Pallavicini Károly özvegye, gróf Zichy Leopoldina az uradalom központját Algyőn rendezte be. Kastélyt, tiszti lakot, majorokat építtetett és innen irányították nagyon átgondoltan a Mindszent-Algyői hitbizományi uradalmat. A Pallaviciniek magyarországi birtokai közel hetvenezer holdat tettek ki. Zichy Leopoldina unokája, Alfonz 1870-ben áthelyezte az uradalom

irányítását az újonnan alapított településre, Sövényházára (ma Ópusztaszer).

Az 1879. március 7-ére virradóan, a nagy tiszai árvíz következményeként Algyő nagy része elpusztult. Az árvizet követően, örgróf Pallavicini Sándor 300 kh területet ajánlott fel a település újraépítéséhez, ehhez 597 ingyen háztelket parcellázott uradalmának délnyugati sarkában az árvíz sújtotta Algyő lakóinak. Az árvízkárosultak közül több száz környékbeli szegényparaszt élt a lehetőséggel, az új települést az örgrófról, Sándorfalvának nevezték el.

A Pallavicini-kastélyt az 1879-et követő években építették, a jószág-igazgató lakhelyeként szolgált.

Az 1919-es Tanácsköztársaság idején a Vörös Órség székhelye volt. A II. Világháborút követő az államosítást követően óvodát helyeztek el az épületben, majd iskolát.

A 2010-es hajdani örgrófi család kastélyának felújításával nemcsak városunk épített emlékeinek megőrzését igyekeztünk – az eredeti falszerkezetek és épületelemek lehető legkisebb sérülésével – minél jobban megvalósítani, de célunk volt, hogy életképszerűen berendezett tárlatainkkal felvillantsuk az 1945 előtti vidéki társadalom különböző rétegeinek életviszonyait is.

Ennek megfelelően a Pallavicini Emlékszobában állandó tárlaton mutatjuk be az örgrófi család történetét és mindennapjait felidéző emléktárgyakat, bútorokat és dokumentumokat. Ez a kiállítás azért is egyedülálló a maga nemében, mivel másutt nem tapasztalható részletességgel mutatja be a dél-alföldi arisztokrácia – azon belül is az úgynevezett Mindszent–algyői uradalom és a grófi család –, valamint az alkalmazásukban élők egykori életét.

Az Uradalmi Teremben és a Kelemen Kristóf teremben (sándorfalvi születésű szobrászművész) Sándorfalva történetét és népéletét mutatjuk be. Az érdeklődők különféle dokumentumok, korabeli képek megtekintésével pillanthatnak bele településünk múltjába. A tablókön vendégeink olvashatnak városunk alapításáról és alapítójáról, fényképeken és leírásokon keresztül ismerkedhetnek meg a térségünkre jellemző népi építéssel és gazdálkodással, valamint az egykor és mai civil szerveződésekkel.

A Pallavicini Kastélyban kaptak méltó helyet Budai Sándor népművész naiv festményei, és Sándorfalva Díszpolgárainak tablói.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett
A Kastély biztosít méltó környezetet településünk történetének bemutatására, időszaki kiállításaink során a helyi vagy Sándorfalvához kötődő alkotók, képzőművészek, kézművesek munkáinak, néprajzi tárlatoknak.
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)
<http://www.sandorfalva.hu>
<http://vendegvaro-sandorfalva.hu>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:
<http://www.vendegvaro-sandorfalva.hu>
<http://www.sandorfalva.hu>

III. MELLÉKLETEK

